

هوایسم

سیر الفسوح

کتاب سیر و زواریح

حضرت علامه آیه الله حاج سید محمد حسین طهرانی

قدس الله نفسه الزکیة

ترجمہ و تعلیقات

سید محمد حسن حسینی طهرانی

سرشناسه: حسینی طهرانی، سید محمدحسین، ۱۳۴۵ - ۱۴۱۶ ق.
عنوان و نام پدیدآور: سرالقنوح ناظر بر پرواز روح / سیدمحمدحسین حسینی طهرانی؛
با مقدمه و تعلیقات سیدمحمدحسین حسینی طهرانی.
مشخصات نشر: طهران: مکتب وحی، ۱۴۳۹ ق = ۱۳۹۶ ش.
مشخصات ظاهری: ۱۸۲ ص. شابک: ۱۲۰۰۰ ریال: ۵-۱۴-۶۱۱۲-۶۰۰-۹۷۸
یادداشت: این کتاب نقدی بر کتاب "پرواز روح" سیدحسن ابیطحی است.
یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۷۲-۱۶۸؛ همچنین به صورت زیر نویس.
یادداشت: نمایه

موضوع: آقاخان زنجانی، ۱۲۶۳ - ۱۳۴۲ ش.
موضوع: چهارده معصوم --- رویت
موضوع: چهارده معصوم --- توسل
موضوع: مهنویت
موضوع: عرفان --- دفاعیه‌ها و ردیه‌ها
موضوع: تصوف --- دفاعیه‌ها و ردیه‌ها

شناسه افزوده: حسینی طهرانی، سیدمحمدحسین، ۱۳۷۵ ق - ، مقدمه نویس
شناسه افزوده: ابیطحی، سیدحسن، ۱۳۱۴ ش - . پرواز روح
ردیفی کتاب: ۱۳۹۱ ۲۳۰۸۳ الف ۱۷۲ / ۵۳/۳ BP
ردیفی کتاب: ۲۹۷/۹۹۸۰۸ شماره کتابشناسی ملی: ۲۷۲۵۸۴۴

دوره علوم دینی اسلام و تشیع (۳)

سر القنوح

ناظر بر پرواز روح

تألیف: حضرت علامه آیه الله حاج سید محمد حسین حسینی طهرانی

■ قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان
■ تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه
■ شابک: ۵-۱۴-۶۱۱۲-۶۰۰-۹۷۸

■ ناشر: مکتب وحی
■ چاپ: بوستان کتاب
■ نوبت چاپ: دوم / ۱۴۳۹ ه. ق، ۱۳۹۶ ه. ش

تلفن دفتر مرکزی و سیستم اطلاع رسانی (SMS): ۰۲۱-۸۸۶۱۵۲۰۷ +۹۸
مرکز بخش: قم، بلوار معلم، مجتمع ناشران، طبقه چهارم، واحد ۲۳۵ تلفن: ۰۲۵-۳۷۸۴۲۵۵۴ +۹۸
مرکز بخش اینترنتی: www.sarayejavid.com
www.maktabevahy.com info@maktabevahy.com

فهرست مطالب و موضوعات سرّ الفتوح

عنوان	صفحه
مقدمه	۱۵ - ۱۸

فصل اوّل:

اشکالات وارد بر معنویات اساسی کتاب پرواز روح

۱۹ - ۷۱

۲۲	ضرورت ارتباط با ولایت که روح کلیّ این عالم است، بی‌شکّل بشر
۲۳	بیان سه امر لازم الذکر
۲۳ - ۳۹	مطلب اوّل: در بیان عدم لزوم استاد کامل و نقد این نظریّه
۲۴	در لزوم تبعیّت از استاد آگاه در سیر و سلوک راه خدا
۲۶	ضرورت پیروی از امام زنده، اساسی‌ترین اصل مکتب تشیع است
۲۷	وحدت مناط در لزوم تبعیّت از استاد خبیر در سیر و سلوک و سایر امور اجتماعی
۲۸	ترسیم حیات بشر از بدو تولّد تا وقت ممات (ت)
۲۹	تقابل عقل و احساس در تمام جزئیات زندگی بشر (ت)
۳۰	به مقابله و مبارزه اولیای الهی رفتن با حریّه دفاع از دین و شریعت (ت)
۳۰	بیانی صریح در آفات اهل علم (ت)
۳۱	روش و منش مرحوم علامه هنگام اقامت در نجف اشرف (ت)
۳۳	شهود غلبه اهواء و نفس اماره بر قوای عاقله در مدّعیان عرفان (ت)

- شبهات کلام قائلین به عدم لزوم استاد با کلام بنی اسرائیل ۳۳
- آیات و روایات ما را امر به لزوم پیروی از اهل خبره و دانش می کند ۳۴
- جاری بودن ادله فطریه و عقلیه بر لزوم رجوع عامی به عالم در همه امور ۳۵
- کلام رایج در بین دسته‌ای از عامیان متلبس به لباس اهل علم ۳۵
- توضیحی پیرامون مجذوب سالک و سالک مجذوب ۳۷
- مجدوب سالک و اوپسی مشرب‌ها در پرتو جذبه الهی طی طریق می کنند ۳۷
- تقسیم‌بندی افراد بشر در کیفیت تهذیب و تربیت (ت) ۳۷

مطلب سوم: در انتقاد از فلسفه و نقد این نظریه ۵۵ - ۴۰

- دعوت ایات قرآن به تعقل و ترتیب قیاسات ۴۰
- بسیاری از روایات ما مشهور به دقیق‌ترین مسائل عقلی است ۴۱
- تناقض‌گویی صریح خالق اوم عقلیه ۴۲
- علل مخالفت با تعمق طالب علوم و فلسفه ۴۴
- جملات توحیدی و مفاهیم خفای قابل فهم و در سعه ظرفیت همه نیست (ت) ۴۵
- نقد کلام برخی از اعظم شریعت از علمای علوم الهیه و عرفان (ت) ۴۵
- خطای بزرگ محدثان در مواجهه با روایات ۴۷
- عامه مردم در معارف به همان مرحله تقلید اشتفا کرده‌اند ۴۸
- اشکال به اینکه قرآن و احادیث ما را مستغنی از علوم دنیوی می کند ۴۹
- اشکال به اینکه فلسفه از زمره بدعت‌هاست ۵۰
- علت اعراض ائمه علیهم السلام از تصوف و فلسفه در بعضی روایات ۵۲
- آفت بی‌حرمتی و تعدی از مبانی محاوره و اخلاق (ت) ۵۲
- اشکال به اینکه اختلاف آراء فلاسفه دلیل بر بطلان فلسفه است ۵۴

مطلب سوم: نهایت سیر انسان را شناخت حضرت ولی عصر دانستن، و نقد آن ۷۱ - ۵۵

- معنای وجود مرآت حضرت بقیة الله ۵۶
- ضلالت و گمراهی دو طایفه وهابیه و شیخیه ۵۹
- اشکالات وارده بر عقیده شیخیه ۶۱
- بحثی پیرامون مسأله اتحاد ذات باری و عینیت آن با صفات و اسماء و عدم آن (ت) ۶۲
- پاسخ به جوابیه شیخیه از ایرادات مرحوم والد، قدس سره (ت) ۶۴
- تبیین خطاهای وهابیه و شیخیه ۶۵

- ۶۷ حقّ بین نظری باید تا روی تو را بیند
- ۶۸ توسّل به حقیقت و ولایت امام زمان برای کشف حجاب‌های طریق، از افضل اعمال است
- ۷۰ ظهور خارجی امام زمان علیه السّلام غیر واقع، ولی ظهور شخصی و باطنی ممکن است
- ۷۰ در هر حالی راه تشرف به حقیقت ولایت امام زمان علیه السّلام باز است

فصل دوم:

نقد و ایرادهای مرحوم علامه طهرانی بر کتاب پرواز روح

۱۵۱ - ۷۳

- ۷۵ استدلالی بر لطیف بر وجود ایمان
- ۷۵ حواله دادن امام رضا علیه السّلام مؤلف پرواز روح را به مرحوم حاج ملا آقاخان
- ۷۶ پاسخ به سؤال مهم در حواله دادن به انسان غیر کامل (ت)
- ۷۷ سفسطه موجود در کلام مؤلف پرواز روح مبنی بر عدم لزوم استاد و مرشد راه
- ۷۸ اطلاق حدیث «هَلَكَ مَنْ كُنَّ أَهْلُهُ مُكْرِمِينَ» بر لزوم استاد راه
- ۷۹ مغالطه موجود در کلام مؤلف پرواز روح مبنی بر عدم رجوع به استاد راه
- ۸۰ واسطه در فیض بودن پیامبران و امامان، حتّاج به استاد زنده را نفی نمی‌کند
- ۸۱ استادی چیزی جز پیروی و تبعیّت در سفر و حسیب می‌باشد
- ۸۱ اخبار حاج ملا آقاخان به مؤلف پرواز روح مبنی بر رؤیت امام زمان
- ۸۳ مکاشفات صوریه دارای صحیح و سقیم می‌باشند
- ۸۳ مؤلف پرواز روح نجات‌دهنده خود را حاج ملا آقاخان می‌داند
- ۸۴ سلیقه حاج ملا آقاخان در وصول به مقاصد معنوی و ترقّیات روحی بر نقد آن
- ۸۴ دینی که ولایت اهل بیت در او نباشد، پشیزی نمی‌ارزد (ت)
- ۸۵ کلام آیه الله حاج شیخ حسین حلّی در عدم وصول به عالم غیب و ادراک حقیقت ولایت (ت)
- ۸۵ بزرگانی از اهل عرفان که خود از اجله فقها و علما بوده‌اند (ت)
- ۸۶ کلام آیه الله خوئی در عدم لزوم پیروی از استاد راه و پاسخ مرحوم علامه
- ۸۸ شاهی بر مکاشفات صوری غلط
- ۸۹ دعوی سید حسینی کردن عدّه زیادی از مدعیان کاذب
- ۹۰ تحت تربیت شخصی قرار گرفتن به معنی تبعیّت از اوست
- ۹۱ رفع اشتباهی از جناب آقای حاج سید محمد حسن میرجهانی توسط حاج ملا آقاخان
- دعوت مرحوم میرجهانی از علامه طهرانی جهت اعطای علوم غریبه به ایشان و پاسخ حضرت
- ۹۲ علامه (ت)

- ۹۳ اطلاع و اشراف بر نفوس دلیل بر فضیلت شخص نمی شود
- ۹۵ عدم شباهت برخی اعمال و اقوال حاج ملا آقاخان با اخلاق اولیاء و پیامبران (ت)
- ۹۶ تناقض گویی حاج ملا آقاخان در واسطه نمودن مؤلف پرواز روح
- ۹۸ بحثی در اقسام غلو به ائمه اطهار، و نقد آن
- ۹۹ مسأله خلقت و کیفیت نزول حقیقت وجود و وساطت ولایت تکوینیه حضرات معصومین
- ۱۰۱ دعوت حاج ملا آقاخان به زیارت مکان های زیارتی بی اصل و اساس، و نقد آن
- ۱۰۲ به دیدن پیرمرد روشن ضمیر رفتن همان معنای طلب استاد و راهنماست
- ۱۰۳ تقسیم نمودن ظهور امام زمان به ظهور صغری و کبری
- ۱۰۴ تقسیم ظهور ظهور ظهور صغری و کبری ناشی از توهم و تخیلات است (ت)
- ۱۰۵ استیحاخ حاج ملا آقاخان از تماس گرفتن با اهل عرفان و ارشاد
- ۱۰۷ مکاشفه صوری و لف پرواز روح ناشی از شک و شبهه و اعتماد به نفس خویش است
- ۱۰۸ تمسک به آیات الهی و معصومین در لزوم اشتغال به ذکر و ورد (ت)
- ۱۱۰ مصادیقی از ابرازات و اظهاراتی که از اولیای الهی صورت نمی گیرد
- ۱۱۲ احضار روح شیخ بهایی در محضر یکی از علمای معروف طهران
- ۱۱۲ برگزیده ای از احوال حاج آقا الهیاری ابهری
- ۱۱۵ هدایت و ارشاد و موعظه خلق، بر تهجد و نماز شب فضیلت ندارد
- ۱۱۷ مباحثه حاج ملا آقاخان با برخی مریدان مرحوم فاضل
- ۱۱۸ خلط و اشتباه مؤلف پرواز روح در فهم مطالب شاگردان مرحوم فاضل
- ۱۱۸ تفسیر و تبیین حقیقت توحید (ت)
- ۱۲۰ علت قطع ارتباط آیه الله انصاری همدانی با حاج ملا آقاخان (ت)
- ۱۲۰ علت قطع ارتباط اولیای الهی با افراد غیر کامل (ت)
- ۱۲۱ شاگردی مرحوم آیه الله بهجت نزد آقا سید عبدالغفار مازندرانی (ت)
- ۱۲۱ فهم غیر صحیح حاج ملا آقاخان از حدیث امام صادق علیه السلام (ت)
- ۱۲۲ حکمای اسلام و فلاسفه شیعه متمسک به ولایت معصومین علیهم السلام هستند (ت)
- ۱۲۳ وجود خلط الهام با وسوسه در مدعیان سلوکی
- ۱۲۴ نزاع و عصبانیت حاج ملا آقاخان با طلبه هندی در مسجد سهله
- ۱۲۷ اشکالات وارد بر حاج ملا آقاخان در قضیه عصبانیت با طلبه هندی
- ۱۲۹ اخبار حاج ملا آقاخان از فوت خویش به مؤلف پرواز روح
- ۱۳۰ توصیه های غلط حاج ملا آقاخان به مؤلف پرواز روح

- دلیل مخالفت با فلسفه و علوم عقلیه، جهل و نادانی است ۱۳۱
- اشتباه حاج ملا آقاخان در تأیید فلسفه جدید در مقابل فلسفه اصیل اسلامی (ت) ۱۳۲
- مکاشفه میرزا ابوالقاسم عطار پس از فوت حاج ملا آقاخان ۱۳۲
- مکاشفه میرزا ابوالقاسم عطار دلیل بر صحت طریق حاج ملا آقاخان نمی باشد (ت) ۱۳۳
- مگر کوری نمی بینی که ملائکه شب بالا می روند و ملائکه صبح پایین می آیند؟ ۱۳۳
- اعتراف مؤلف پرواز روح بر واقعی نبودن بسیاری از وقایع مطرح شده در کتاب! ۱۳۴
- دستور دادن به حاج میرزا تقی زرگری دلیل پذیرش مرید و مرادی است ۱۳۴
- حکایت جوانی که پس از قرائت قرآن به دستور استادش، جان داد ۱۳۵
- دستور دادن حاج ملا آقاخان به همسر حاج میرزا تقی زرگری ۱۳۶
- حاج ملا آقاخان گاهی کارهای خلاف هم انجام می داد ۱۳۷
- انگیزه دستگیری مؤلف پرواز روح از شیفتگان و دل سوختگان ۱۳۹
- لزوم پیروی جاهل از علم بنابر ساریت و عقل و شرع ۱۴۰
- تقسیم بندی مردم در اتیان خداوند و افعال به سه قسم ۱۴۲
- سفارش مرحوم آیه الله کوهستانی برای عزیمت با امام زمان عجل الله تعالی فرجه ۱۴۲
- مکاشفه دختر چهارده ساله مشهدی درباره مرحوم آیه الله کوهستانی ۱۴۳
- بحثی در تفسیر آیه شریفه ﴿ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ﴾ ۱۴۴
- نظر آیه الله کوهستانی درباره فلسفه یونان و وحدت وجود ۱۴۵
- پاسخ مرحوم علامه به نظر آیه الله کوهستانی درباره فلسفه وحدت وجود ۱۴۵
- فوت مرحوم کوهستانی و وصیت به طواف جنازه اش در شهر امام رضا علیه السلام ۱۴۶
- حضور مرحوم علامه در نماز جماعت حاج شیخ حبیب الله گلپایگانی ۱۴۷
- شیخ محمد کوفی صاحب تشریفات عذیده به محضر امام زمان بوده است ۱۴۷
- سوز و عشق فراوان آقا شیخ علی فرید کاشانی را می گذاخت ۱۴۸
- ضرورت رجعت از مختصات شیعه است ۱۴۹
- عقیده مؤلف پرواز روح در احاطه علمی خداوند و پیامبر اکرم و اوصیای گرامی ایشان ۱۵۰
- نگرش مرحوم علامه در کیفیت علم الهی و پیامبر اکرم و اوصیای گرامی ایشان ۱۵۰
- وصل و لقای حضرت بقیه الله عنوان مقدمیت دارد ۱۵۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
 وَالسَّلَامُ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ أَجْمَعِينَ
 لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى أَعْدَائِهِمْ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ

مقاله سرالفتوح ناظر بر کتاب روح‌القدس که از خامه حضرت علامه آیه الله حاج سید محمد حسین حسینی طهرانی تراوش یافته، مبین انظار و آراء متعالی مکتب عرفان و توحید در نهایت سیر تکاملی بشر است.

بشر به واسطه استعداد و قابلیت خلعت خلقة النفس، که ناشی از نزول مقام ذات به شهادت کریمه شریفه: ﴿وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي﴾ است، جامعیت صفات و اسماء کلیه الهیه را به مقدار سعه وجودی خویش دارد؛ و از آنجا که خود اسماء و صفات به منشأ و اصل خود، که همان ذات پروردگار است، قائمند؛ پس وصول به این مرحله به نحو اطلاق، وصول به مرتبه ذات و فناء در آن را در پی خواهد داشت.

نکته‌ای که از قدیم‌الایام اذهان بسیاری از اهل تحقیق را به خود مشغول می‌داشت این است که: چگونه ممکن است نفوس محدوده و مقیده بشری با آن سعه

و ظرفیت محدود خود، بتوانند به ذات لایتناهی و غیر محدود حضرت حق برسند و معرفت شهودی نسبت به آن حاصل نمایند؟ و لذا بسیاری اصلاً معرفت حق را درباره افراد بشر انکار نمودند، و برخی آن را منحصر به بعضی از اشخاص چون معصومین علیهم السلام دانسته و نهایت سیر انسان را معرفت به این دسته از مظاهر حق پنداشته‌اند.

مرحوم علامه طهرانی - رضوان الله علیه - در این مقاله به خوبی روشن می‌سازند که معرفت شهودی ذات حق نه تنها امری محال و ممتنع نیست، بلکه برای تمامی افراد بشر با رعایت تربیت سلوکی و تهذیب نفسانی ممکن است. البته ناگفته نماند که اصل این مطالب در دو کتاب ارزشمند ایشان: توحید علمی و عینی و الله شناسی^۱ موجود می‌باشد؛^۲ نیز بحث درباره فناء در ذات و اثبات آن با مرحوم علامه طباطبایی - رضوان الله علیه - در کتاب مهر تابان آمده است.^۳ و لذا مناسب است خوانندگان محترم برای توضیح بیشتر، آن کتب مراجعه کنند.

مرحوم علامه طهرانی - رضوان الله علیه - در این مقاله به خوبی روشن می‌سازند که تمامی هدف انبیاء و اولیاء الهی، رساندن بشر به مقام معرفت ذات باری و مشاهده آن به واسطه فناء در ذات حق است؛ و انانیت که این مرتبه را برای انسان عادی ناممکن می‌پندارند، نه از توحید خبری دارند و نه انانیت را، و ادراک هیچ یک از آن دو را نکرده‌اند، و مردم را به گمراهی می‌کشانند، و از به فعلیت رساندن این کیمیا و اکسیر که قابلیت وصول به مقام ذات است، جلوگیری می‌نمایند.

از خداوند متعال توفیق وصول به مراتب معرفت را برای جمیع ره‌پویان طریق معرفتش خواستاریم.

سید محمد محسن حسینی طهرانی

۱- الله شناسی، ج ۱، ص ۷۷ الی ۱۳۰ و ۲۳۵ الی ۳۱۸.

۲- مهر تابان، ص ۲۶۵ الی ۳۰۱؛ مطلع انوار، ج ۵، ص ۵۱ الی ۶۸.